

NÄIN VAIKUTAT YLEISKOKOUKSESSA

Kokousteknistä apua äänivaltaisille edustajille

Suomen Punainen Risti
Yleiskokous Helsingissä 10.–11.6.2017

TÄNÄÄN ON HYVÄ PÄIVÄ VAIKUTTAA!

Sinä olet Suomen Punaisen Ristin ylin päättäjä

Osaston äänivaltaisena yleiskokousedustajana olet mukana vaikuttamassa Suomen Punaisen Ristin tulevaisuuteen yleiskokouksessa Helsingissä 10.–11.6.2017. Osastojen ja piirien valtuuttamat edustajat käyttävät puheenvuoroja ja äänivaltaa kokouksessa.

Jokainen ääni on yhtä painava.

Voit vaikuttaa tehokkaammin, kun tutustut kokousteknisiin asioihin ennakkoon ja valmistaudut käymällä osaston väen kanssa läpi koko kokousmateriaalin.

Menettelytapaohje

Kokouksen menettelytavoista päätetään menettelytapaohjeessa, joka hyväksytään yleiskokouksen alussa. Siinä määritellään esimerkiksi kokouksen työtavat (mm. valiokuntien toiminta, äänestys- ja vaalitavat sekä puheenvuorojen pyytäminen ja kesto).

Kaikki yleiskokouspäätökset tehdään Finlandia-talossa, johon kokoontuvat kaikki äänivaltaiset edustajat ja ne, joilla kokouksessa on puheoikeus (hallituksen ja valtuuston jäsenet, pääsihteerit, tilintarkastajat). Samassa paikassa esitellään myös kaikki päätösehdotukset ja käydään yleiskeskustelua päätettävistä asioista.

Kokouksen muut osanottajat voivat seurata yleiskokouksen työskentelyä, mutta heillä ei ole ääni- eikä puheoikeutta, ellei yleiskokous päätöksellään erikseen myönnä puheoikeutta kaikille jäsenille.

Valiokunnat

Valiokunnat ovat tärkeitä keskustelun ja vaikuttamisen paikkoja äänivaltaisille edustajille. **Neljässä valiokunnassa** käsitellään Suomen Punaisen Ristin hallituksen esitystä seuraavan yleiskokouksen toimintalinjaukseksi vuosille 2018–2020. Näissä valiokunnissa keskitytään pohtimaan toimintalinjauksen toimeenpanoa. Valiokunnissa mietitään, miten toimintalinjauksen strategisten tavoitteiden avulla saavutamme tavoitteemme.

Mahdolliset muutosesitykset toimintalinjaukseen käsitellään **suuressa valiokunnassa**.

Viides valiokunta käsittelee sääntöuudistusta, ja valiokunnassa käsitellään sääntöesityksen sisältö sekä siihen mahdollisesti tulleet muutosesitykset. Suuri valiokunta käsittelee ja kokoaa muiden valiokuntien työn.

Valiokunnat kokoontuvat lauantaina kello 15.30. Niiden esitykset käsitellään sunnuntaina, jolloin yleiskokousedustajilla on mahdollisuus tehdä viimeiset muutosesitykset.

Valiokunta 1

Toimintalinjauksen päätavoite 1: Tehokas auttaminen meillä ja maailmalla

Valiokunta 2

Toimintalinjauksen päätavoite 2: Vahvan yhteisöllisyyden rakentaminen sekä hyvinvoinnin ja turvallisen elämän vahvistaminen

Valiokunta 3

Toimintalinjauksen päätavoite 3: Rohkea vaikuttaja – asiantunteva inhimillisyyden puolustaja

Valiokunta 4

Toimintalinjauksen päätavoite 4: Vetovoimainen ja uudistuva vapaaehtoisjärjestö

Valiokunta 5

Sääntöuudistus

Suuri valiokunta koostuu muiden valiokuntien puheenjohtajista ja sihteereistä sekä yleiskokouksen sihteereistä. Se kokoaa yhteen muiden valiokuntien työn tulokset ja muokkaa yhteisen esityksen kokoukselle. Se myös muokkaa mahdolliset julkilausumat, jotka tuodaan kokouksen hyväksyttäväksi.

Toimikunnat

Jokaisella piirillä on yksi piirin hallituksen valitsema äänivaltainen edustaja. Nämä edustajat muodostavat järjestön hallituksen asettaman **vaalitoimikunnan**. Se valmistelee yleiskokouksessa järjestettävät luottamushenkilöiden vaalit. Vaalitoimikunta on kokoontunut kevään aikana ja tehnyt ehdotuksensa luottamushenkilövalinnoiksi. Se jatkaa tarvittaessa työskentelyään yleiskokouksessa.

Menettelytapatoimikunta valitaan kokouksen järjestäytyessä. Se päättää, miten menettelyä, jos kokouskäytännöissä ilmenee epäselvyyksiä.

Kokouksen kulku

Yleiskokouksessa käsiteltävät asiat on määritelty Suomen Punaista Ristiä koskevassa asetuksessa (31§). Kokous etenee pääkohdittain seuraavasti.

Kokous järjestäytyy

Kokouksen aluksi järjestäydytään. Kokoukselle valitaan puheenjohtajat, sihteerit, pöytäkirjantarkastajat ja ääntenlaskijat. Kokouksen aluksi todetaan kokouksen osanottajat ja vahvistetaan heidän valtuutensa, sekä todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, hyväksytään esityslista ja päätetään kokouksen menettelytavoista.

Punaisen Ristin toimintalinjaus vuosille 2018–2020

Hallitus esittelee oman esityksensä Punaisen Ristin toimintalinjaukseksi vuosille 2018–2020. Valmistellessaan esityksiään hallitus on kuullut jäseniä erilaisilla kyselyillä ja osastoja muun muassa piirifoorumeissa. Näiden pohjalta koottu luonnos on ollut järjestökäsittelyssä, jolloin osastot ovat voineet antaa kommenttejaan esityksistä. Niiden perusteella kirjoitettua uutta luonnosta on käsitelty yleiskokouksen valiokunnissa. Pääsihteerin esittelyn jälkeen käydään yleiskeskustelua esityksestä ja toimintalinjaus hyväksytään. Lisäksi päätetään käsittelyn yhteydessä tehtyjen ponsiehdotusten hyväksymisestä.

Ponnet

Ponsilla eli toivomusaloitteilla ohjataan päätösten täytäntöönpanoa tai esitetään pyyntö selvittää ja valmistella asiaa tulevia päätöksiä varten. Ponsi liittyy käsiteltyyn asiaan (esim. Punaisen Ristin toimintalinjaukseen vuosille 2018–2020) eikä saa olla ristiriidassa päätöksen kanssa, ei muuttaa eikä laajentaa sitä. Ponsiesitykset tehdään kirjallisesti. Hyväksytyt ponnet

toimitetaan hallitukselle, jonka on annettava vastauksensa niihin kuuden kuukauden kuluessa yleiskokouksesta.

Aloitteet

Yleiskokoukselle tehdyt aloitteet on jätetty hallitukselle viimeistään kaksi kuukautta ennen yleiskokousta. Hallitus on käsitellyt aloitteet ja tehnyt omat vastausesityksensä. Vastausesityksiin voi tehdä muutosesityksiä. Päätökset yleiskokouksen vastauksista aloitteisiin tehdään sunnuntaina.

Luottamushenkilövalinnat

Äänivaltaiset edustajat valitsevat myös luottamushenkilöt järjestön johtoon ja valvomaan SPR:n toimintaa ja taloutta. Yleiskokouksessa valitaan järjestölle puheenjohtaja, kolme varapuheenjohtajaa, hallituksen muut jäsenet, valtuusto varajäsenineen ja puheenjohtajineen sekä tilintarkastajat.

Esityksiä henkilövalinnoiksi voi tehdä vielä kokouksen aikana. Vaalitoimikunta ohjeistaa aika-aulusta yleiskokouksessa. Voit esittää ehdokasta tekemällä kirjallisen esityksen. Ehdokkaalta tulee kysyä etukäteen kirjallinen suostumus. Lomakkeita saa ennen kokousta keskustelutoimistosta, piiritoimistosta tai yleiskokouksen nettisivulta sekä kokouspaikalla kokousavustajilta.

Esityksessä tulee selvittää, mihin tehtävään kyseistä henkilöä esitetään sekä perustelut. Ehdotukset toimitetaan vaalitoimikunnalle, joka laatii esityksen yleiskokoukselle. Ehdokkaat esittäytyvät pääsalissa suuressa vaalikeskustelussa. Luottamushenkilöiden valitsemiseksi toimitetaan tarvittaessa vaali.

Käytännön kokoustekniikka yleiskokouksessa

Vastauspäätteen käyttö

Kokouksessa käytetään vastauspäätteitä, joilla suoritetaan koeäänestykset ja pyydetään puheenvuoroa yleiskeskustelussa. Vastauspäätteen käyttö on hyvin helppoa.

Vastauspäätteet ovat numeroituja ja ne on valmiiksi pakattu kunkin äänivaltaisen osallistujan kokouskassiin. Paina oman päätteesi numero mieleen, jotta päte ei vahingossa sekoitu vierustoverin laitteeseen. Vastauspäte on henkilökohtainen ja siitä tulee huolehtia koko kokouksen ajan. Se tulee palauttaa kokouksen päätyttyä tai poistuessasi kokouksesta ennen sen päättymistä, etkä enää palaa takaisin. Kukin kokousedustaja huolehtii vastauspäätteestä siis myös illan ja yön yli.

Kokouksen aikana voit palauttaa vastauspäätteen infopisteeseen ja kokouksen jälkeen saliin tuodaan pöytiä, joille voit jättää vastauspäätteesi.

Pidä puheenvuoro, tee muutosesitys

Äänivaltaiset edustajat voivat vaikuttaa tehtäviin päätöksiin ja kokouksen kulkuun erilaisilla puheenvuoroilla. Kaikista kokousasioista käydään aina yleiskeskustelu, jolloin puheenjohtaja jakaa puheenvuoroja pyydytyssä järjestyksessä lukuun ottamatta työjärjestys-, vastaus- ja repliikkipuheenvuoroja, jotka ovat etuoikeutettuja. Menettelytavoista päätettäessä sovitaan myös puheenvuorojen kestosta. Lisäksi puheenjohtaja voi rajoittaa puheenvuorojen kestoa.

Puheenvuorojen pyytämiseen käytetään vastauspäätettä. Kun puheenjohtaja ilmoittaa, että keskustelu alkaa ja haluat esittää puheenvuoropyynnön, paina numeroa 9. Tällöin puheenvuoropyyntösi rekisteröidään. Puheenjohtaja pyytää järjestyksessä puheenvuoron pyytäneitä esittämään puheenvuoronsa.

Yleiskokouksessa puheenvuorojen kesto on menettelytavoista sovittaessa rajoitettu (esim. max. 3 min). Voit valmistella puheenvuoron jo etukäteen. Puheenvuorossasi voit esittää muutosta käsiteltävään esitykseen. Hyvä puheenvuoro on tiivis. Se sisältää aina perustelun ja selkeän ehdotuksen asian ratkaisemiseksi.

Kaikki muutokset käsiteltäviin asiakirjoihin tehdään kirjallisesti. Eli vaikka puhut asiasta, sinun on esitettävä ehdottamasi muutos myös kirjallisesti muutosesityslomakkeella, jonka voit antaa kokousavustajalle. Näin asia tulee varmasti kirjatuksi oikein. Muutosesitysten tekemistä varten on omat lomakkeensa. Niitäkin saat kokousavustajilta. Vain kannatettujen esitysten kesken äänestetään. Ellei kukaan kannata esitystä, se raukeaa. Henkilövaaleissa ei tarvitse esittää kannatuspuheenvuoroa.

Kommentoi!

Osallistu keskusteluun lyhyillä kommenttipuheenvuoroilla. Kommenttipuheenvuoro liittyy käsiteltävään asiaan ja sitä pyydetään kättä nostamalla. Kommenttipuheenvuorojen kesto on rajoitettu yleensä korkeintaan 30 sekuntiin.

Tavallisia puheenvuoroja, joilla voi osallistua keskusteluun ovat esimerkiksi:

Kannatus

Kannatuspuheenvuorolla voit esittää tukesi jollekin tehdyistä ehdotuksista. Vain kannatusta saavien ehdotusten välillä äänestetään päätöksestä.

Kysymys

Kysymyspuheenvuorolla voit pyytää tarkennusta ehdotukseen. Kysymyksen voi osoittaa jollekin kokouksen osallistujalle, valmistelevalle työryhmälle tai kokoukselle.

Arviointi

Arviointipuheenvuorossa voit tarkastella tehdyn ehdotuksen hyviä ja huonoja puolia. Se ei sisällä uutta ehdotusta asiaan.

Moite

Moitepuheenvuorossa osallistuja huomauttaa, että kokous on tekemässä pätemätöntä tai mitätöntä päätöstä. Pätemättömiä päätöksiä ovat esimerkiksi järjestön sääntöjen tai lain vastaiset päätökset.

Vastaus

Vastauspuheenvuoron saa välittömästi kysymyspuheenvuoron jälkeen.

Työjärjestys

Työjärjestyspuheenvuorolla puututaan kokouksen kulkuun tai puheenjohtajan toimintaan. Työjärjestyspuheenvuoro ei saa koskea itse käsiteltävää asiaa.

Repliikki

Lyhyellä repliikkipuheenvuorolla voidaan korjata edellisessä puheenvuorossa esitetty virheelinen tai harhaanjohtava lausunto. Repliikki ei sisällä mitään uutta käsiteltävästä asiasta.

Äänestykset ja vaalit

Asiakysymyksistä äänestetään, silloin kun kokouksessa on tehty enemmän kuin yksi kannatusta saanut esitys.

Äänestys voidaan toimittaa joko avoimella tai suljetulla äänestystavalla. Avoin äänestys toimitetaan vastauspäätteiden avulla. Mikäli tulos näyttää tiukalta, suoritetaan suljettu lippuäänestys.

Vastauspäätteillä voidaan suorittaa myös suuntaa-antavia koeäänestyksiä. Äänestettävä asia heijastetaan valkokankaalle ja puheenjohtaja lukee ääneen äänestyskysymyksen. Kysymyksissä on aina numeroidut vaihtoehdot, joita vastaavat vastauspäätteen numeropainikkeet. Vasta kun puheenjohtaja ilmoittaa äänestyksen aloittamisesta, paina haluamasi vaihtoehdon numeroa.

- Kertapainallus riittää. Vain näppäimet 1–10 ovat käytössä. (ei + tai -)
- Vaihtoehtojen määrä saattaa vaihdella eri kysymyksissä.
- Nappia ei tarvitse pitää pohjassa.
- Voit korjata painallusta äänestysajan puitteissa painamalla jotain muuta numeroa.
- Vain yksi ääni rekisteröidään yhdestä vastauspäätteestä yhdessä äänestyksessä. Toisin sanoen voit painaa vaikka useamman kerran, mutta vain viimeisimmän numeron painallus rekisteröidään.
- Viimeinen painallus tulee luonnollisesti suorittaa äänestysajan aikana.

Puheenjohtaja ilmoittaa äänestysajan päätyemisestä ja tämän jälkeen koeäänestyksen tulos on nähtävissä valkokankaalla. Äänestystulos jakaantuu prosentuaalisesti äänestäneiden kesken.

Asiakysymyksissä suljettu äänestys toimitetaan äänestyslipuilla, jos yksikin edustaja sitä vaatii. Vaali toimitetaan aina suljettuna lippuäänestyksenä, jos ehdokkaita on johonkin luottamustehtävään enemmän kuin siihen valittavia. Vaalin toimittamista varten äänivaltaiset edustajat saavat henkilökohtaiset vaaliliput.

Asia- ja menettelytapakysymyksissä päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, päätökseksi tulee se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

Vaaleissa tulevat valituksi eniten ääniä saaneet. Jos valittavia on vain yksi, valituksi tulemiseen tarvitaan kuitenkin yli puolet annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, vaaleissa ratkaisee arpa.

Yleiskokouspäätökset suuntaavat järjestön ja osaston arkea

Yleiskokouksen päätökset koskevat koko järjestöä, jokaista jäsentä ja osastoa, jokaista piiriä ja keskushallintoa. Yleiskokouksen jälkeen äänivaltaisen edustajan tehtävä jatkuu. Olet avainasemassa viemässä yleiskokouksen päätöksiä osaksi järjestön ja osaston toiminnan kehittämistä ja arkea.

Keskustele osastosi muun väen kanssa jo ennakoon, kuinka käsittelette yleiskokouspäätöksiä osastossa heti kokouksen jälkeen ja seuraavan vuoden toimintaa suunniteltaessa.